

Tematikus nap az egyenlőtlenség vizsgálatáról, méréséről
Budapest, 2011. január 25.

VÁLTOZÁSOK A SZEGÉNYYSÉG STRUKTÚRÁJÁBAN

Vastagh Zoltán
Életszínvonal-statisztikai felvételek osztálya

zoltan.vastagh@ksh.hu

Téma

A szegénység mértékének és struktúrájának vizsgálata Magyarországon, 2001 és 2008 között

Cél

- időbeli összehasonlítás
- változások nyomon követése

Kérdések

1. Jelentősen változott-e a szegénységben élők száma?
2. Következtek-e be lényeges strukturális változások szegények összetételében?

Felhasznált adatforrás

Háztartási Költségvetés Felvétel

- megbízható és időben is összehasonlítható adatok
- egységes módszertan
- közel ötven éves múlt

Vizsgálati szempontok

Abszolút szegénységfogalom felé hajló koncepció

- az egyes mérési dimenziók nagyon szerény életvitelt biztosító határt jeleznek
- lényegében egy társadalmi minimumnak nevezhető színvonalat
- a szegények közé kerülés nem függ az egyes dimenziók eloszlásától

Vizsgálati szempontok (folytatás)

Vegyes (depriváció,- és jövedelem alapú) megközelítés

5 dimenzió:

- o lakás
- o zsúfoltság
- o tartós fogyasztási cikkekkel való ellátottság
- o megélhetési nehézségek
- o jövedelem

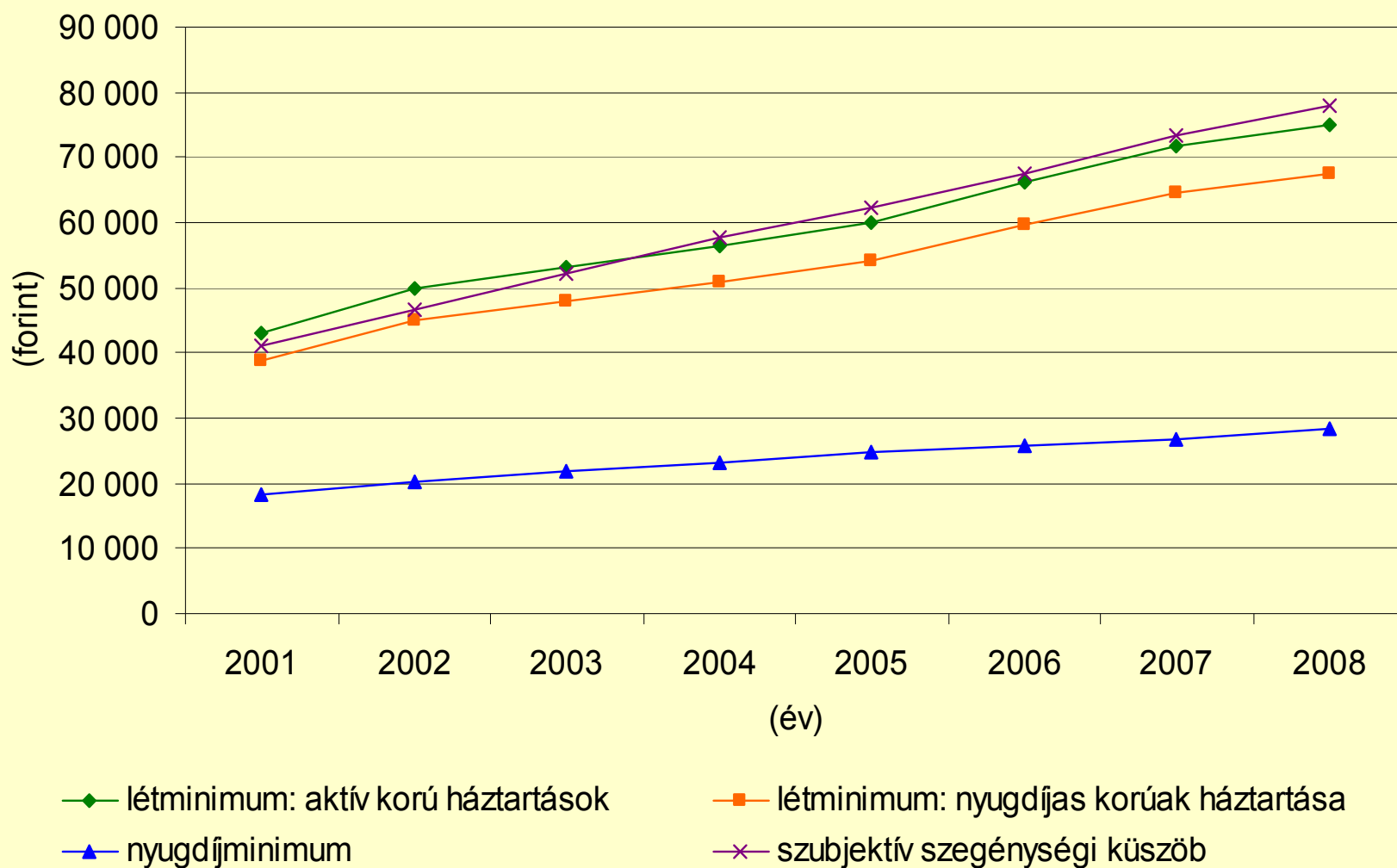
Ezek mint a szegénység különböző megjelenési formáiként értelmezhetőek

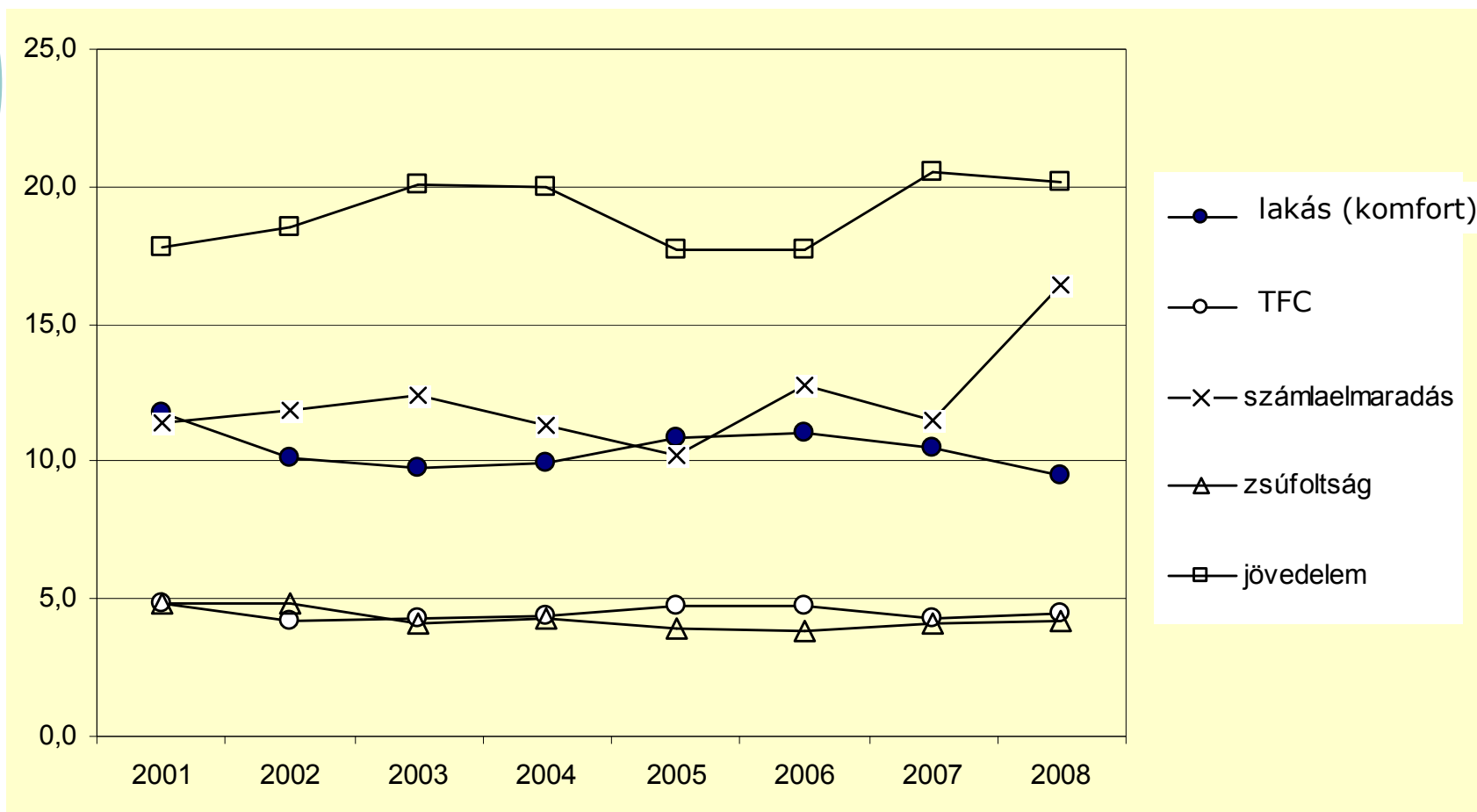
A nagyon szűkös megélhetéshez szükséges összeg

- a megkérdezett háztartások által a „nagyon szűkös megélhetéshez” szükségesnek tartott havi (nettó) összegek átlaga
- korrigálva a háztartások nagyságával
OECD2 fogyasztási egység skála használatával
- az így számított küszöb minden vizsgált évben az aktív korú háztartásokra számított létminimum értéke körül alakult

Különböző szegénységi küszöbök 2001-2008

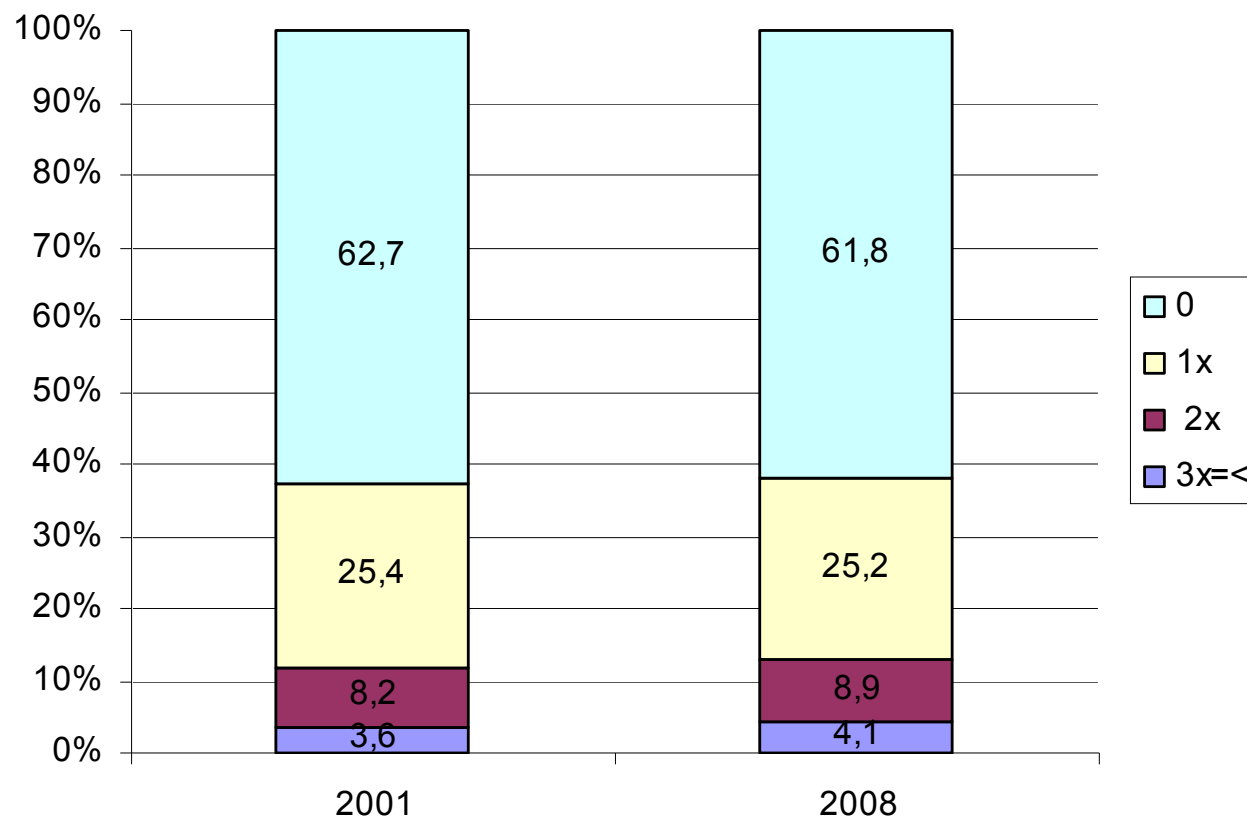
A szegénység egyes formáiban érintett háztartások arányának változása 2001- 2008

A vizsgált dimenziók halmozódása 2001, 2008

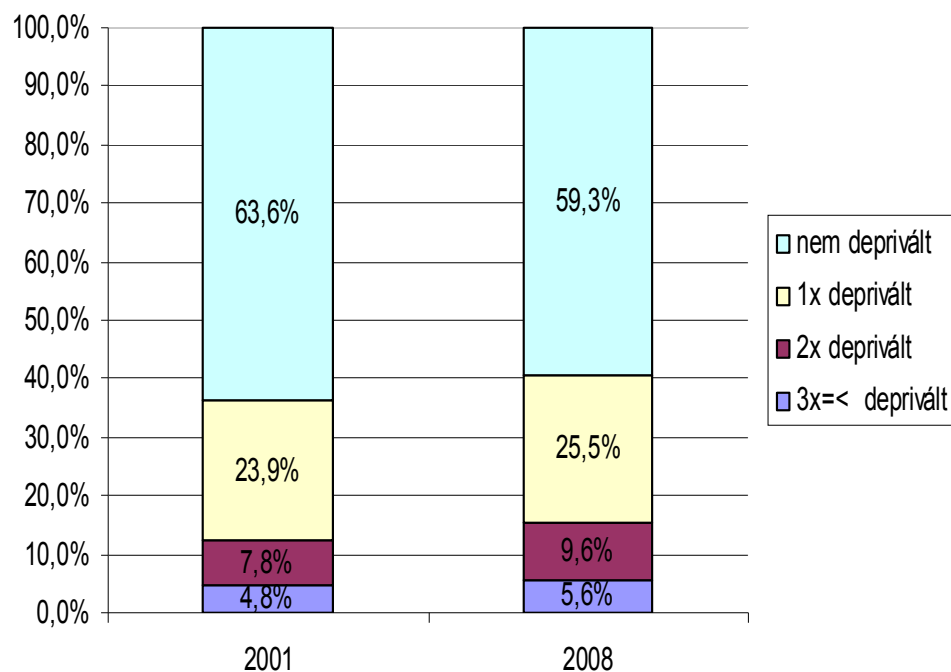
előfordulás	Háztartások, ezer	Háztartásokban élő személyek, ezer	Háztartásokban élő 20 évnél fiatalabb eltartott gyermekek, ezer
2001			
nem fordul elő	2 358	6 397	1 347
1 fordul elő	955	2 402	611
2 fordul elő	309	782	227
3 vagy több fordul elő	136	478	195
együtt	3 759	10 060	2 380
2008			
nem fordul elő	2 355	5 863	1 005
1 fordul elő	959	2 520	605
2 fordul elő	338	950	282
3 vagy több fordul elő	157	558	232
együtt	3 809	9 891	2 125

A vizsgált dimenziók halmozódása a háztartások körében

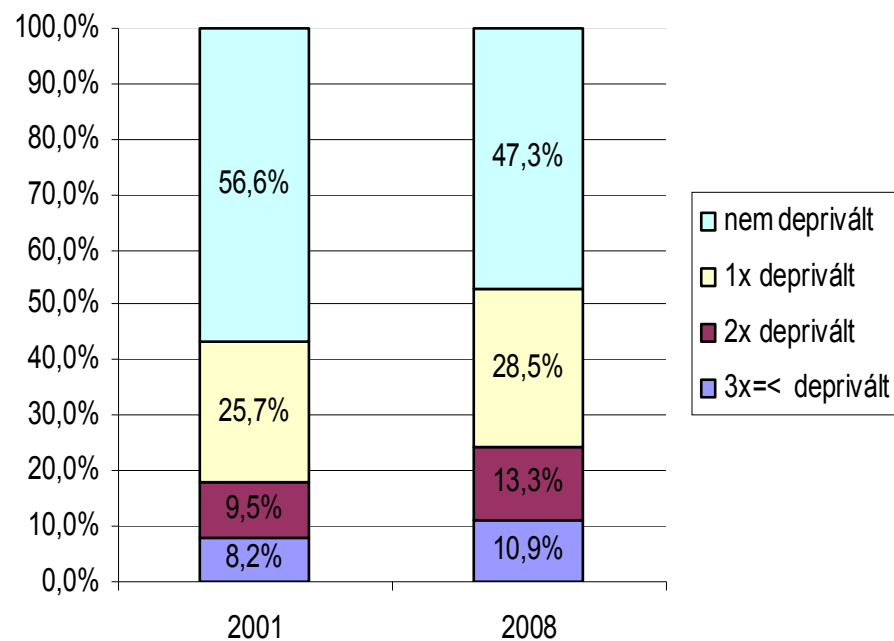

A személyek és a gyermekek érintettsége a vizsgált dimenziók halmozódása alapján

A háztartásokban élő személyek

A háztartásokban élő 20 éven aluli gyermekek

Demográfiai folyamatok

- a népesség fogyása
- a születéskor várható élettartalom emelkedése
- a születések számának csökkenése
- a gyermekvállalás időpontjának kitolódása
- az együttélési szokások változása

Demográfiai folyamatok következményei

Következmények

- a lakosság száma a vizsgált időszakban közel 170 ezer fővel lett kevesebb
- 2001-hez képest 200 000-rel szaporodott a kisebb (1-2 fős háztartások száma) és csökkent az ennél nagyobbaké

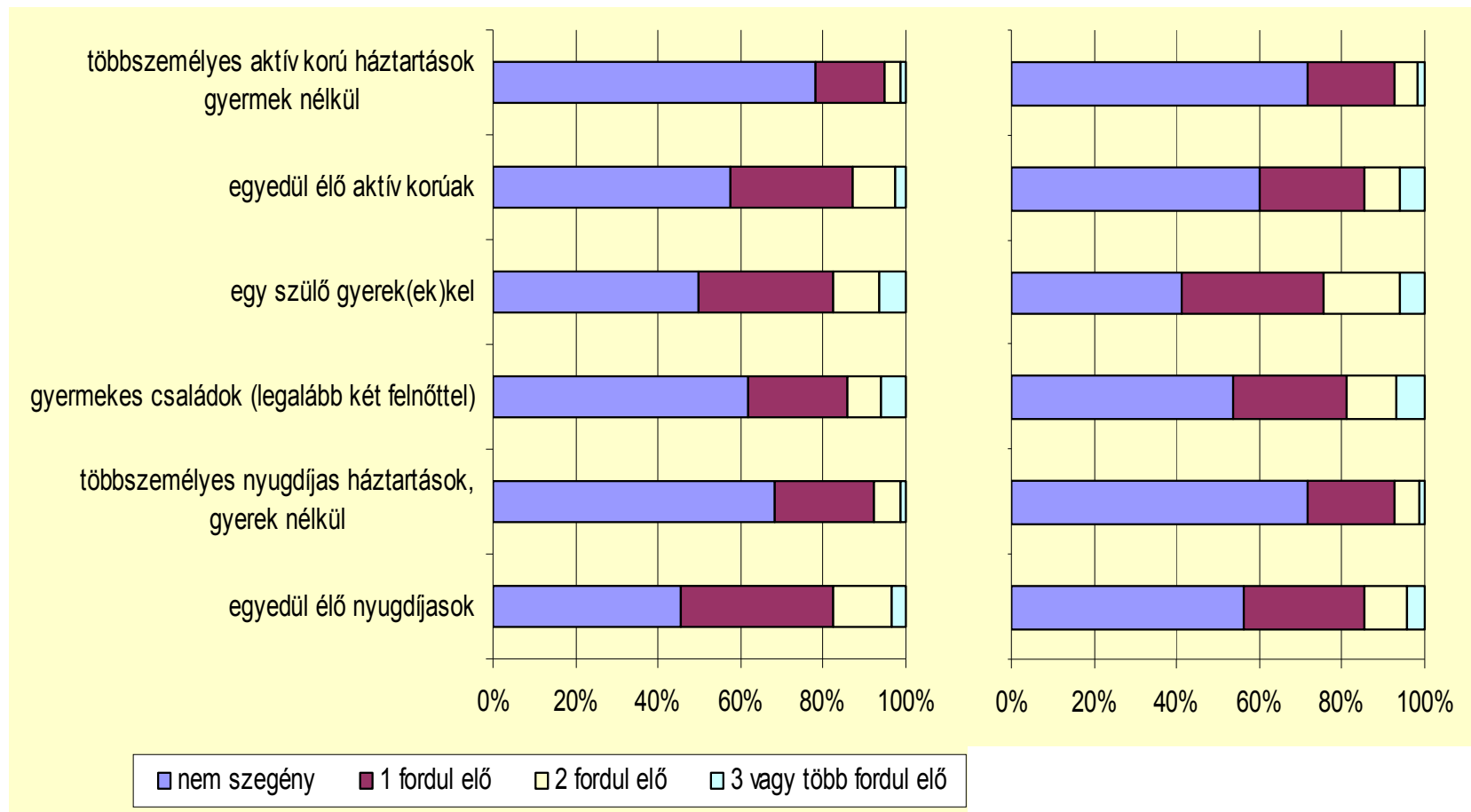
Összefüggések

- a háztartás-szerkezeti és demográfiai változások, valamint a szegénység összetétele között csak áttételes kapcsolat van
- azonban más körülmények változatlansága esetén a szegénység összetételének jellegét tekintve jelentős eltéréseket nem várhatunk
- mégis; a különböző háztartástípusok egymáshoz viszonyított helyzetében is jelentős változások történtek

A vizsgált dimenziók halmozódása különböző háztartástípusok esetében

2001

2008

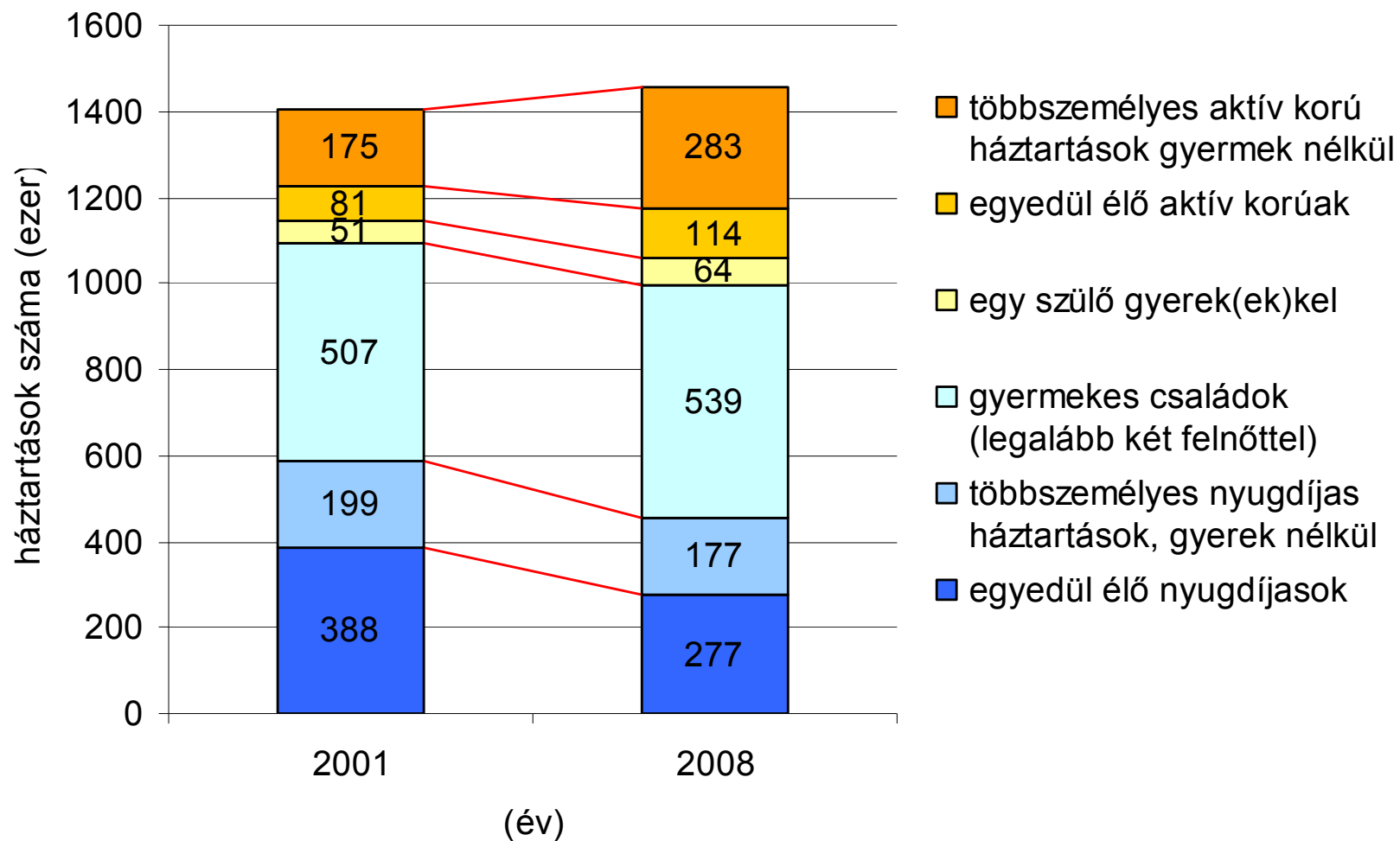

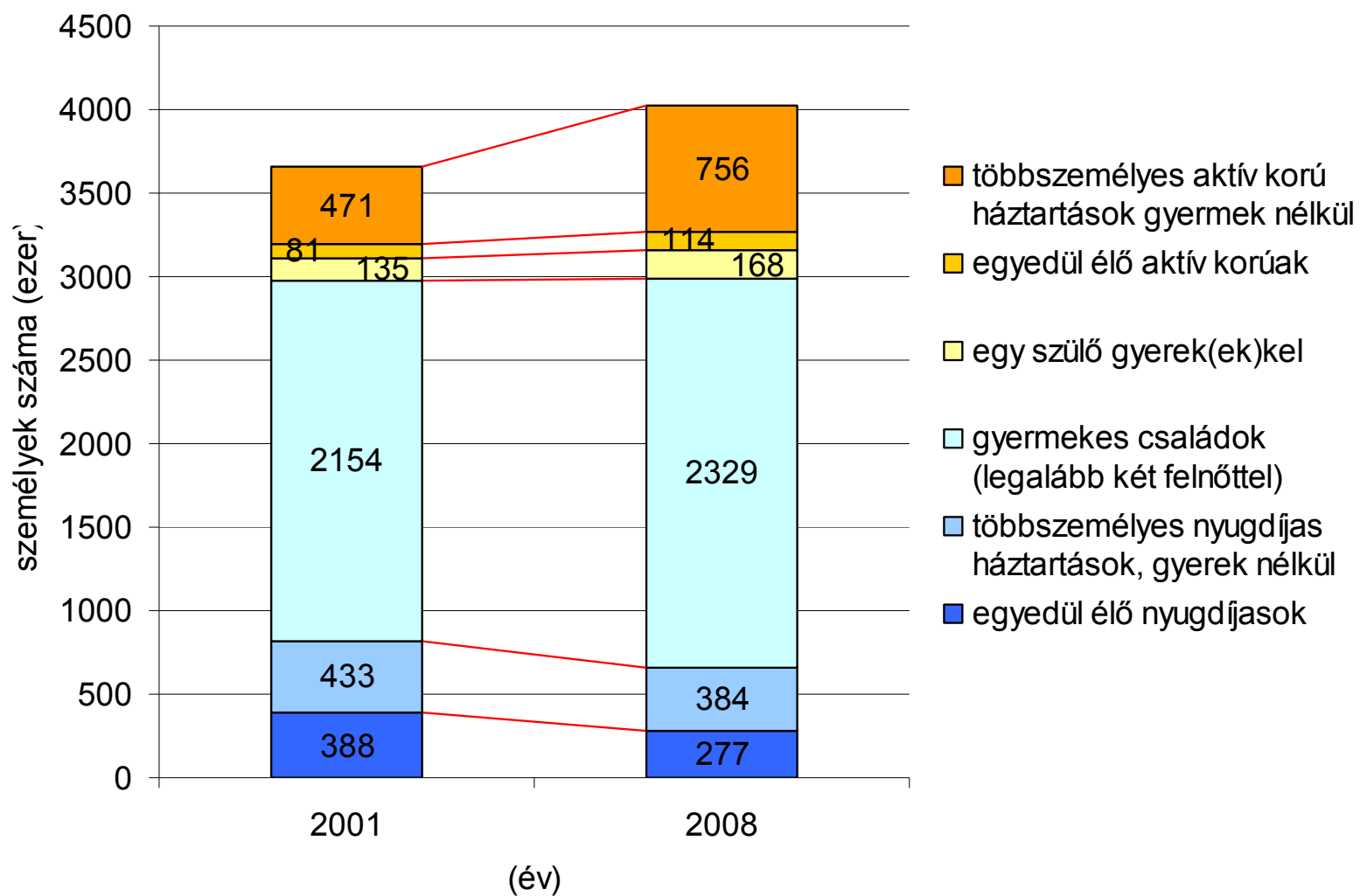
Ki szegény?

- A következő két dián a szegénynek minősíthető háztartások jellemzői következnek
- Szegény közé soroltam azokat a háztartásokat, amelyek a vizsgált 5 dimenzió bármelyikében hátrányt szenvednek

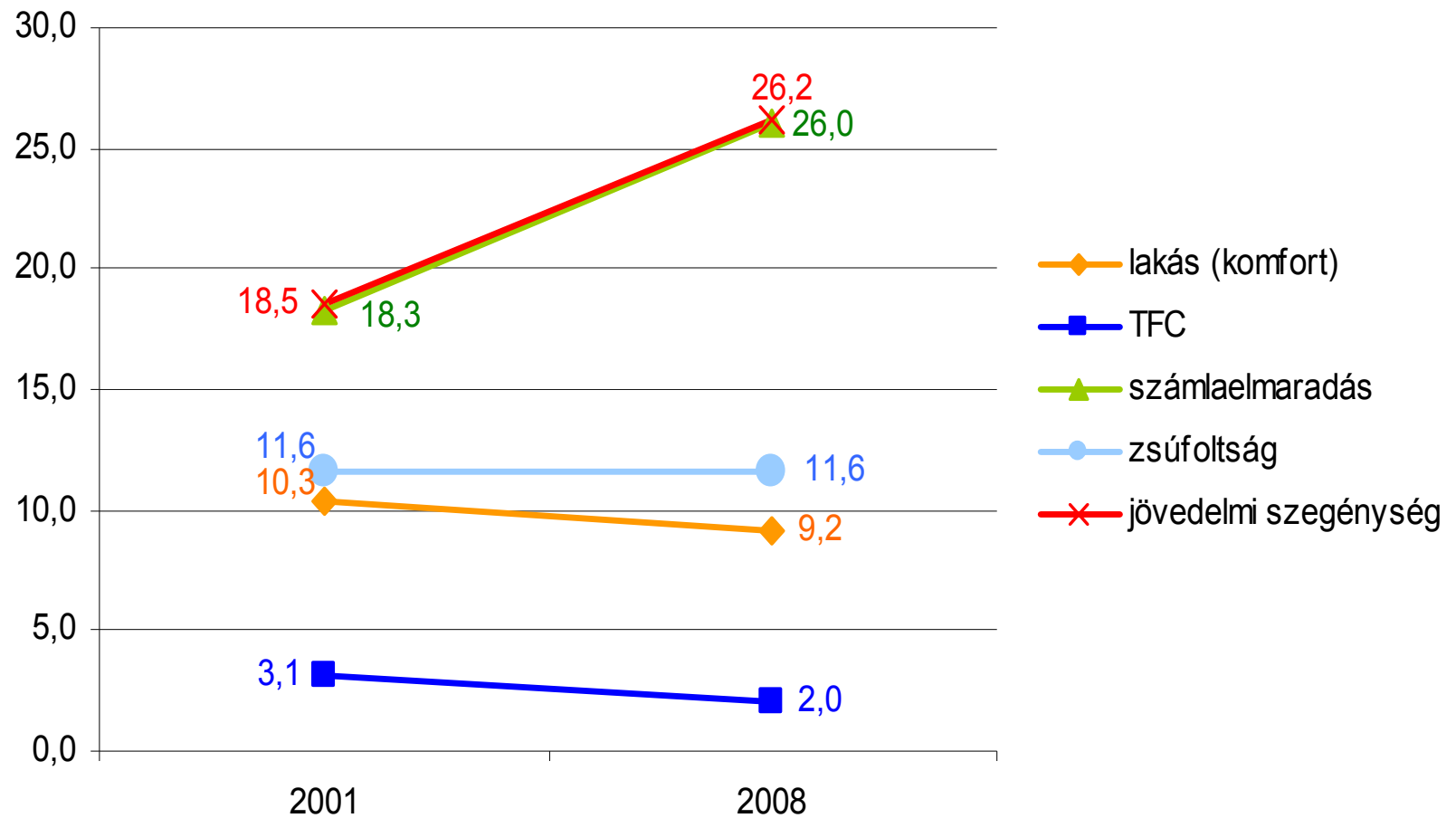
A szegény háztartások összetétele háztartástípusok szerint 2001, 2008

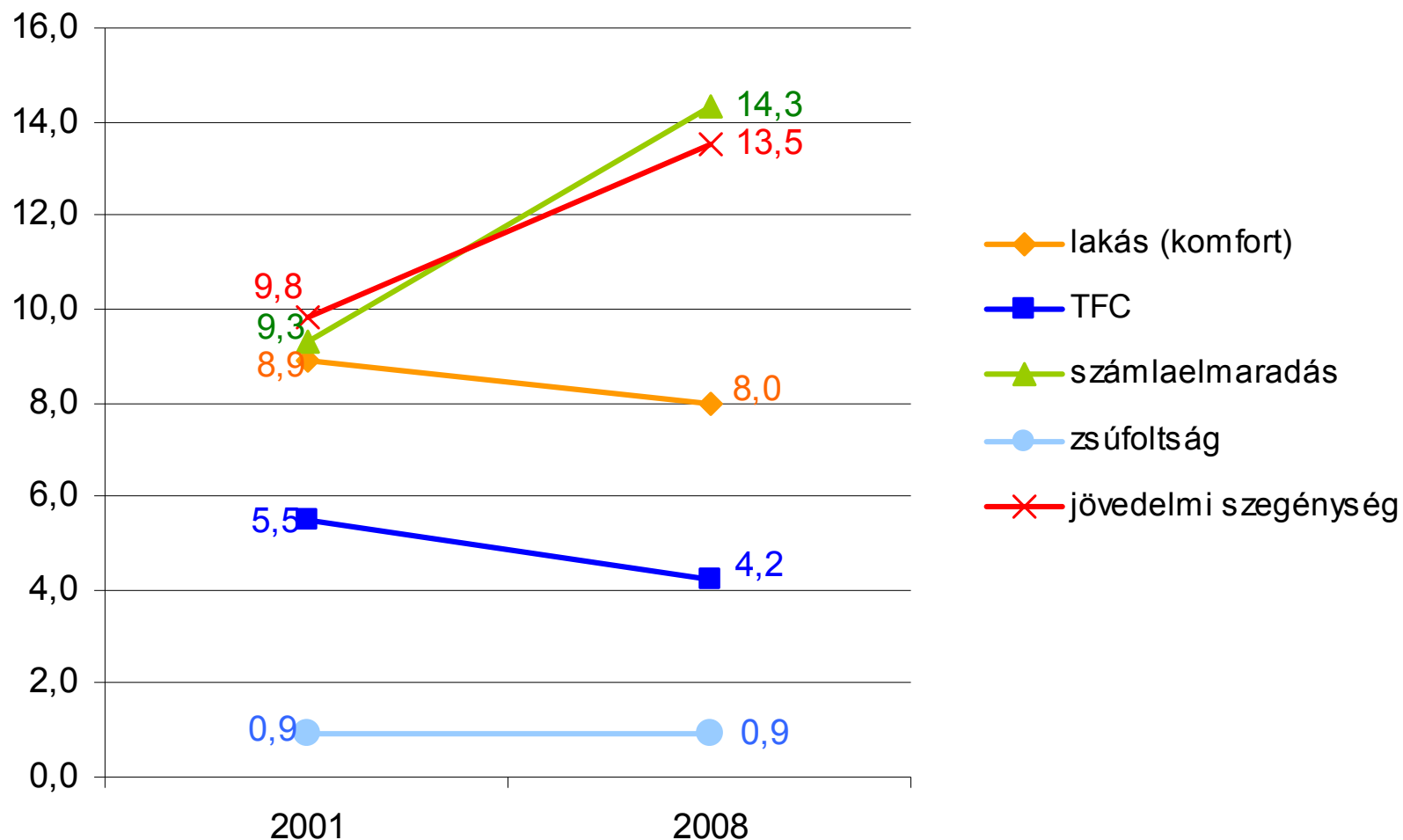
A szegénységben élő személyek háztartástípusonként 2001, 2008

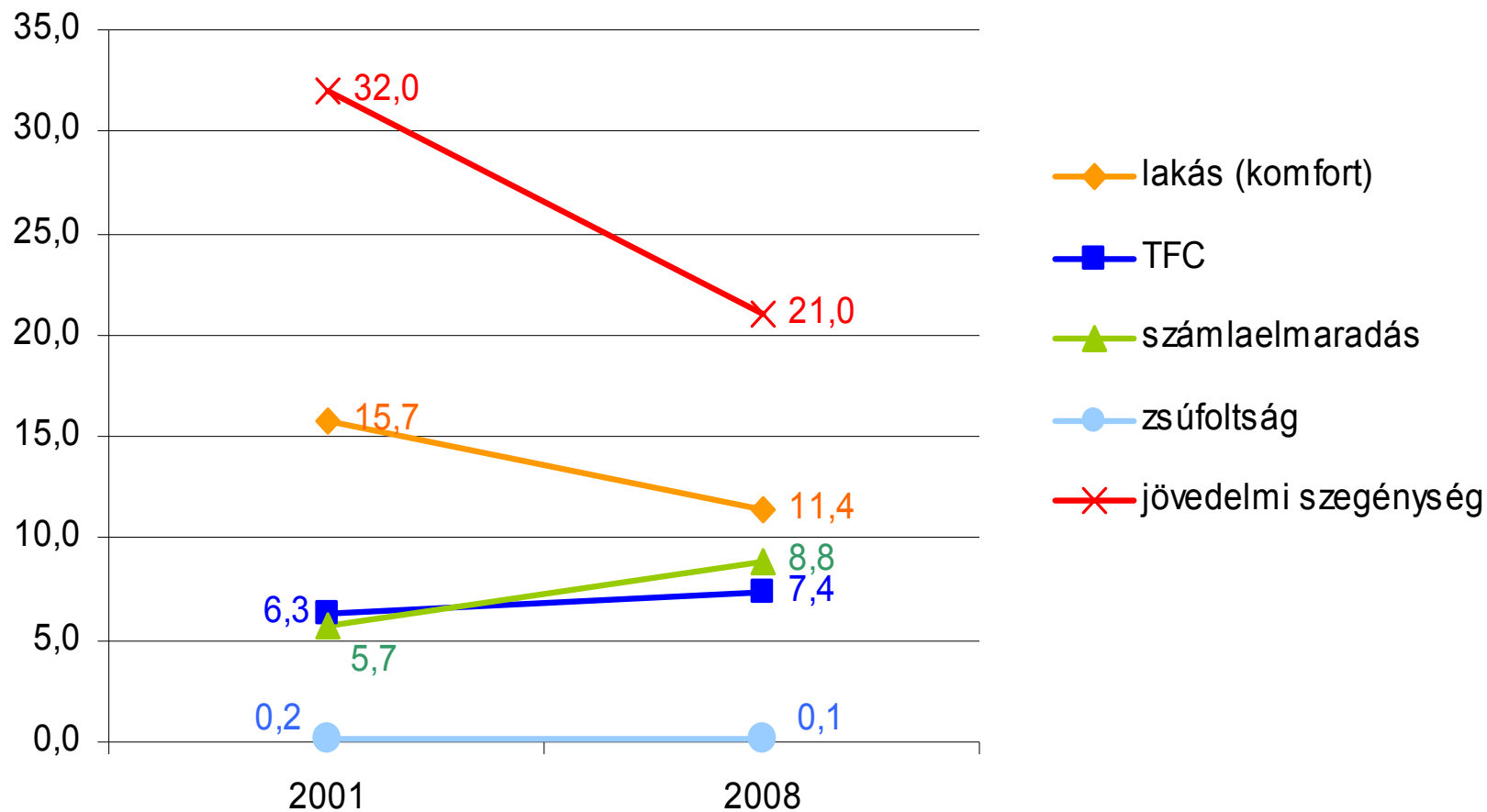
Az egyes dimenziókban bekövetkezett változások a gyermekes háztartások körében

Az egyes dimenziókban bekövetkezett változások a gyermektelen, aktív korú háztartások körében

Az egyes dimenziókban bekövetkezett változások a gyermektelen, nyugdíjas háztartások körében

A változások összefoglalása

Lakások komfortossága minden csoportban javult

Zsúfoltság szintén enyhén javult

TFC a nyugdíjasok kivételével szintén javult

Gyermektelen aktív korú háztartások és gyermekes családok

Helyzetük romlását a jövedelmi szegénység kockázatának növekedése és a számlaelmaradások szaporodása okozta

Gyermektelen, nyugdíjas háztartások

Helyzetük javulása a jövedelem és a lakáshelyzet terén bekövetkezett változásoknak köszönhető

Köszönöm a figyelmet!